

hen ontbraken het typische vrouwelijke ziektebeeld, de morbus Basedowii, en het typische mannelijke ziektebeeld, het myxoedeem. Bij den *Javaan* dus geen meer of mindere functie van de schildklier. Waaraan moet dit worden toegeschreven? Aan de scheikundige of cytologische veranderingen van het bloed, of aan de meer of mindere prikkelbaarheid van den geest? Wanneer wij ons niet erover verbazen, dat de groote zakenman met zijn erfelijke belasting gaat lijden aan neurasthenie, en de vrouw met haar overprikkelden geest, onder invloed van de op haar werkende emoties, het beeld gaat vertoonen van de ziekte van BASEDOW, moeten wij ons ook niet erover verwonderen, dat zich bij den onbelasten *Javaan*, den natuurmensch, die geen zorgen kent, en slechts zóólang werkt, totdat hij zijn dagkost heeft verdiend, die ziektebeelden niet voordoen.

Het typische vrouwelijke en het typische mannelijke ziektebeeld, zooals wij dat hier zien als gevolg van het emotievolle leven van den erfelijk belasten geest, ontwaren wij niet onder de bewoners van de binnenlanden van Java, en *daarom*, dacht ik, moet daar o. a. ook ontbreken de maagweer.

Voorschoten, 20 Januari 1919.

A. J. DUYMAER VAN TWIST.

VERGIFTIGING DOOR EEN HOMOEOPATHISCH GENEESMIDDEL?

Na 18 jaar lang bijna dagelijks *Rhus toxicodendron* in 3de decimale verdunning bij zieken van allerlei leeftijden, behalve bij kleine kinderen, te hebben voorgeschreven, meestal drie maal daags 8 of 10 druppels en nooit het minste nadeel te hebben kunnen waarnemen, wekt mijn groote belangstelling het artikel onder bovenstaand opschrift van collega B. D. DE HAAS betreffende een patiënte, die door een mijner homoeopathische collega's met nog geringere hoeveelheid dezer artsensij behandeld is. Op grond van waarnemingen der homoeopathische pharmacologie acht ik de onderstelling van DE HAAS wel aannemelijk, maar *allerm minst bewezen* en alleen maar beschouwd in hetzelfde licht, dat ons nu en dan, maar zeldzaam, ook het gevaarlijke openbaart van sommige algemeen-geneeskundige, z.g. allopathische geneesmiddelen, die dagelijks alom door duizenden artsen worden voorgeschreven en die op eens bij bepaalde personen vergiftig kunnen werken.

Het behoort tot de zonderlinge verschijnselen der geschiedenis der homoeopathische artsensijkunde, dat haar tegenstanders de *werking* van homoeopathische verdunningen *ontkennen* wegens het geringe artsensijgehalte, terwijl zij *wel* die middelen, menigmaal juist dezelfde in gelijke verdunningen, nu en dan als *oorzaken van een vergiftiging* willen voorstellen! Hoe dikwijls is juist niet door collegae geglimlacht bij den aanblik van een fleschje *Rhus tox. in 3de verdunning!* Hoe het zij: *Rhus tox.*, wil het *toxisch* kunnen werken, moet dan toch zeker kunnen *werken*, en dan in nog sterkere verdunning, 4de en volgende, tot op zekere hoogte zelfs nog *anders* kunnen werken.

Het pharmacologisch beeld van deze artsensij is zeer bekend en wel uitvoerig bekend, ook in zijn *objectieve* karaktertrekken, met name die der duidelijk waar te nemen *huidveranderingen*. HAHNEMANN besprak voorts in Bnd. II, bldz. 361—417 zijner „Reine Arzneimittellehre”, 3de druk, reeds een eeuw geleden *uitvoerig* de werking van *Rhus tox.* op de *oogen*. Hij noemt daar o. m. „verlamming der oogleden”, „amblyopia amaurotica”, „amaurosis” (symptomen, n°. 127, 128, 151), „gezichtszwakte”, „de voorwerpen zijn bleek”, „het is als een vlies voor de oogen” en ook hoofdpijnen en pijn in den onderbuik geeft hij elders in dit boek aan.

Gouda, 26 Januari 1919.

A. C. A. HOFFMAN.

SALARISREGELING VAN GEMEENTEGENEESHEEREN.

Dezer dagen is een staatscommissie geïnstalleerd, die tot taak heeft de salariering der gemeente-ambtenaren te onderzoeken. Deze commissie is bereid, in den ruimsten zin, een onderzoek in te stellen naar de wijze van salariering der gemeente-ambtenaren. Ik meen goed te doen den collegae-gemeente-artsen aan te raden, voor zoover

zij hun belangen bij die commissie willen behartigd zien, hun voorstellen voor verbeteringen, grieven wat betreft salarisregeling enz. aan den voorzitter dier commissie, Huize Duinrust, Overveen, mede te deelen.

Helmond, Januari 1919.

CHR. NUIJENS.

WAARVOOR NOG LANGER GEMOBILISEERD?

Van ochtend kreeg ik van den plaatselijken commandant een stuk ter teekening, waarin, onder anderen, ongeveer de volgende zinsnede voorkwam: „zoodat dus voor den militairen geneeskundigen dienst de vrede-toestand is ingetreden”. Dit was dus een bevestiging van hetgeen wij reeds vermoedden, toen de functies van regimenten en bataljonsarts werden opgeheven. Nu is mijn slotsom: Is de vrede-toestand ingetreden, dan moet het corps actieve officieren van gezondheid in staat zijn dien dienst waar te nemen. Toch blijven vele gemobiliseerde res. O. v. G. onder de wapenen. Maar nu dringt zich de vraag aan mij op: Waarom?

Toen de mobilisatie met haar nu en dan onmiddellijk dreigende gevaren ons allen vasthield, toen wisten wij, waarvoor wij den soldatenrok droegen, en al zullen allen gemord hebben, met je verstand kon je er tenminste bij. Dit is nu anders geworden sinds officieel bekend is gemaakt, dat de vrede-toestand is ingetreden. Waarom worden wij nu nog van onze belangen, die toch in de burgermaatschappij liggen, afgehouden? Zou men ons dit niet kunnen mededeelen? men wist dan tenminste, waarom het vaderland onze diensten nog noodig had. Nu weet ik wel, dat sommigen zullen beweren: „Een goed soldaat vraagt niet naar hetgeen zijn chefs hem gelasten”. Hoe graag ik dezen militairen regel voor dreigend gevaar en oorlogstoestanden ook onderstreep en toejuich, op dit oogenblik kan ik mij niet al te best erbij neerleggen; als denkend mensch wil ik nu graag alle factoren kennen, die mij een terugkeeren in de burgermaatschappij beletten.

Ook het plaatsen van vele jonge actieve off. v. gez. aan onze groote militaire hospitalen in de centra, heeft mij de vraag ontlokt, of dit nu wel in het belang is van de nog dienende reserve-officieren van gezondheid.

Indien op al deze vragen een werkelijk bevredigend antwoord zou kunnen worden gegeven, dan geloof ik, dat vele reserve-off. v. gez. dan tenminste wisten, waarvoor zij nog langer van hun burgerlijke belangen werden afgehouden.

Roermond,
23 Januari 1919.

H. VOS,
Res. O. v. G. 2de kl.

BRIEFWISSELING.

DE REFERATEN-AFDEELING VAN HET TIJDSCHRIFT.

Naar aanleiding van het hoofdartikel omtrent deze aangelegenheid in ons nummer van 18 Januari ll. hebben wij een twintigtal brieven van verschillende lezers ontvangen, waarin op- en aanmerkingen omtrent onze plannen worden gemaakt en aanbiedingen van hulp en medewerking aan de nieuw in te richten rubriek worden gedaan. Het is ons voorloopig onmogelijk al die brieven elk afzonderlijk te beantwoorden, ook al omdat vooraf nauwkeurig moet worden overwogen, of die rubriek, waarvoor de plannen reeds geheel gereed zijn, tengevolge van de gedane aanbiedingen nog uitbreiding zal dienen te ondergaan. De schrijvers der brieven kunnen echter verzekerd zijn, dat de inhoud van elk schrijven door ons zorgvuldig zal worden gewikt en gewogen, en dat wij zullen nagaan, in hoeverre eventueele aanbiedingen van medewerking in ons schema ingevogd kunnen worden. Hierover zal dan later bericht volgen.

Reductie.